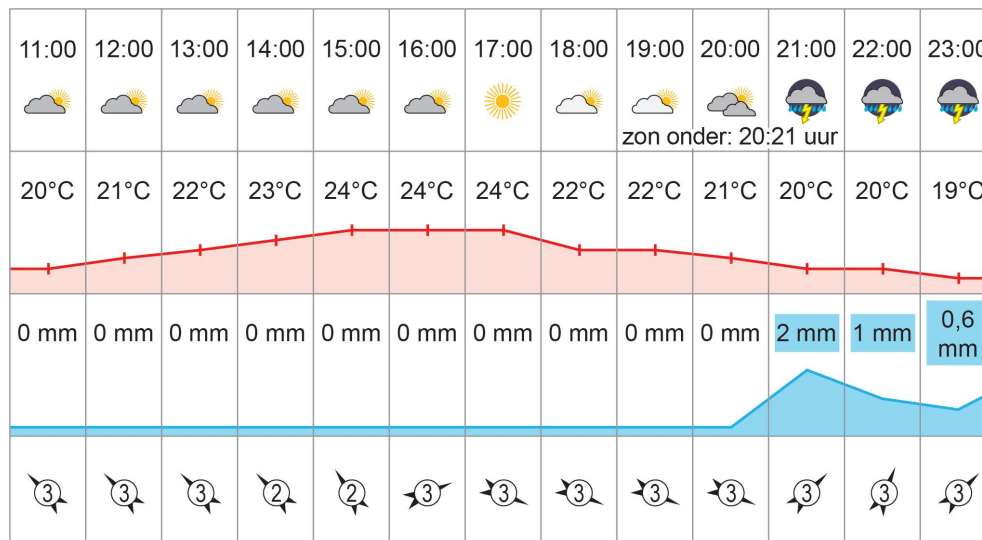

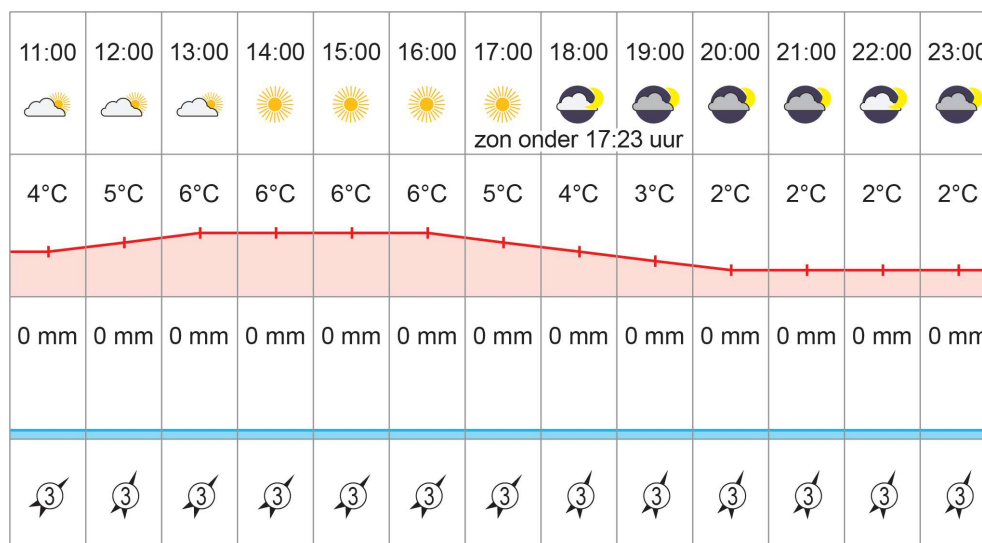
■ bron 1

Weerberichten voor Waddeneiland Ameland

weerbericht 1

weerbericht 2

Bekijk bron 1.

Naar aanleiding van bron 1 worden drie uitspraken gedaan.

Uitspraak 1: in beide weerberichten wordt overdag en in de avond helder weer verwacht.

Uitspraak 2: 'in de ochtend is het licht bewolkt, in de middag gaat de zon schijnen' past het best bij weerbericht 2.

Uitspraak 3: de zonkracht is het grootst op de dag die hoort bij weerbericht 2.

Vraag **1** **Neem de cijfers 1, 2 en 3 van de uitspraken over op het antwoordblad en zet erachter of de uitspraak juist of onjuist is.** (2 punten)

Bekijk bron 1.

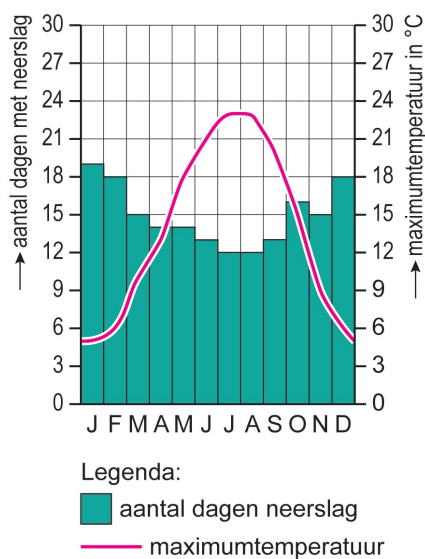
In de avond van weerbericht 1 daalt de luchtdruk en ontstaat er neerslag.

Vraag **2** **Geef de oorzaak waardoor de luchtdruk daalt.** (1 punt)

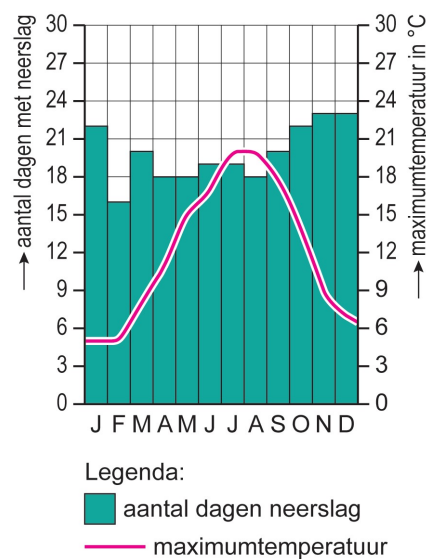
bron 2

Maximumtemperatuur en aantal dagen met neerslag op Ameland en in Maastricht

plaats x

plaats y

bron 3

Tekst met keuzemogelijkheden

Heel Nederland kent hetzelfde zeeklimaat ...1... (met / zonder) droge periode. Toch zijn er binnen Nederland kleine klimaatverschillen. De ligging in de buurt van de zee is van invloed op de temperatuur. De nabijheid van de zee zorgt voor ...2... (grotere / kleinere) temperatuurverschillen op het land. De gegevens over plaats x uit bron 2 horen bij ...3... (Ameland / Maastricht).

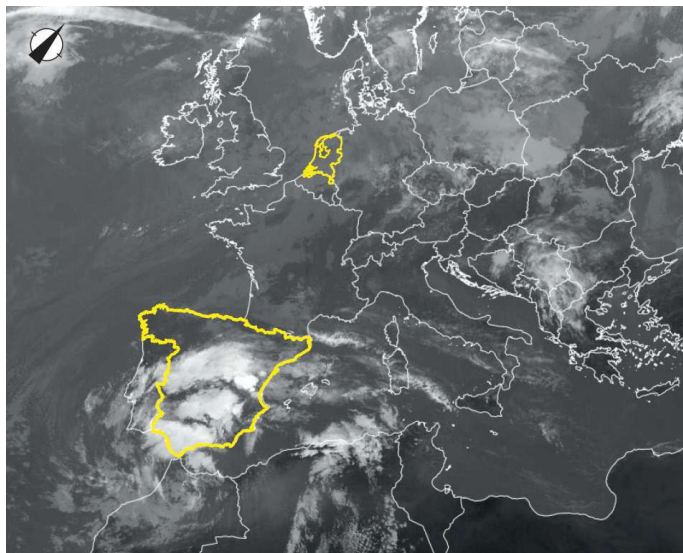
Bekijk bron 2 en lees bron 3.

In bron 3 staat achter de cijfers 1, 2 en 3 een keuzemogelijkheid.

Vraag **3** **Neem de cijfers 1, 2 en 3 uit bron 3 over op het antwoordblad en zet de juiste keuze erachter.** (2 punten)

■ bron 4

Satellietbeeld van Europa op 29 oktober 2024

Bekijk bron 4.

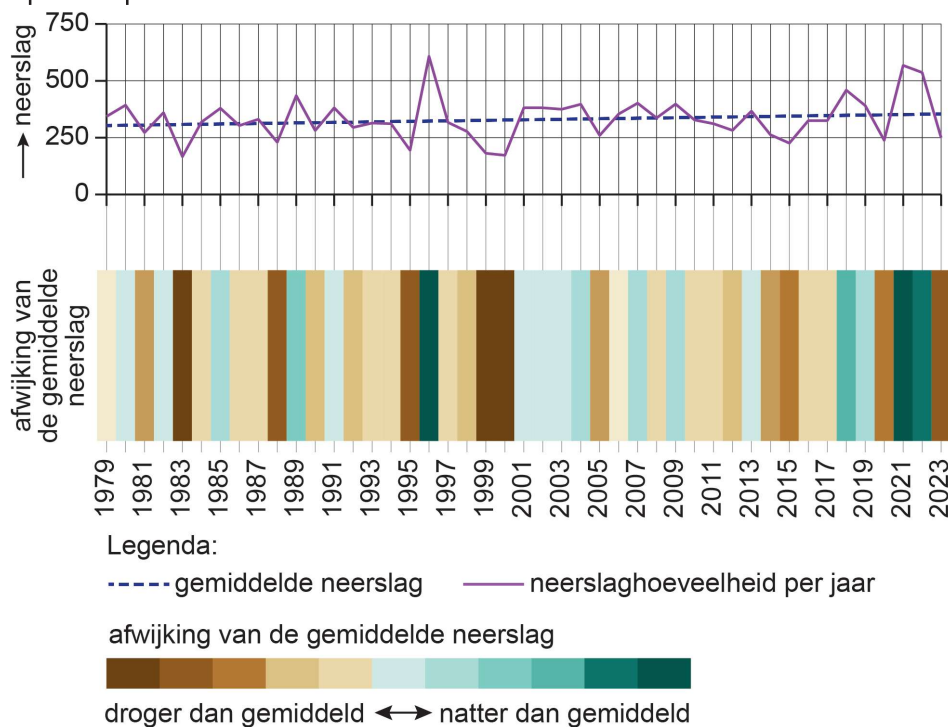
Op het satellietbeeld zijn Nederland en Spanje aangegeven.

Vraag 4 Wat is juist over het weer op 29 oktober 2024 in Nederland en Spanje?
(1 punt)

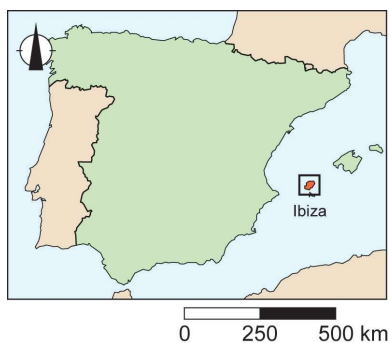
	De meeste neerslag viel in	De windkracht was het grootst in
A	Nederland	Nederland
B	Nederland	Spanje
C	Spanje	Nederland
D	Spanje	Spanje

■ bron 5

Afwijking van de gemiddelde jaarlijkse neerslaghoeveelheid tussen 1979 en 2023 op het Spaanse eiland Ibiza

Ligging van het Spaanse eiland Ibiza

Bekijk bron 5.

Op het Spaanse eiland Ibiza merken bewoners de gevolgen van klimaatverandering.

Naar aanleiding van bron 5 worden de volgende uitspraken gedaan.

Uitspraak 1: tussen 1979 en 2023 daalt de gemiddelde jaarlijkse neerslaghoeveelheid.

Uitspraak 2: na 2017 wijkt de jaarlijkse neerslaghoeveelheid meer af van het gemiddelde dan tussen 2010 en 2016.

Uitspraak 3: na een periode met droogte wordt de kans op overstromingen door neerslag met een hoge intensiteit groter.

Vraag **5** **Neem de cijfers 1, 2 en 3 van de uitspraken over op het antwoordblad en zet erachter of de uitspraak juist of onjuist is. (2 punten)**

■ **bron 6**

Verticale landbouw op het Spaanse eiland Ibiza

De foto is genomen op een boerderij op Ibiza die doet aan verticale landbouw. De planten worden gekweekt in torens met gaten. In de toren zit een waterpomp die de planten van water en voedingsstoffen voorziet.

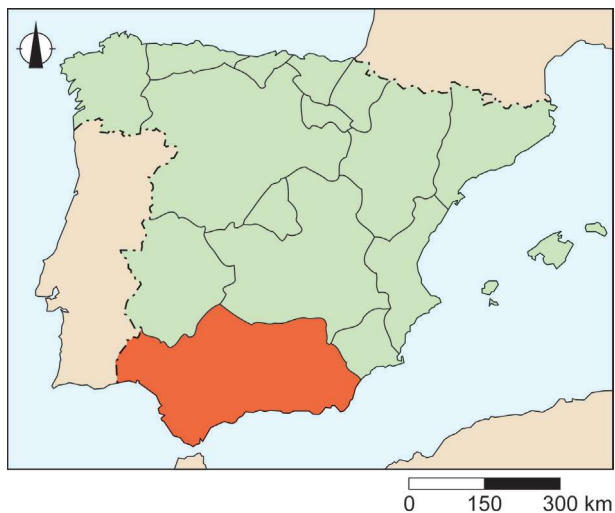
Bekijk en lees bron 6.

Op de boerderij met verticale landbouw wordt minder water gebruikt dan op de traditionele boerderijen op Ibiza.

Vraag **6** **Geef een oorzaak waardoor de torens zuiniger zijn met water. (1 punt)**

■ bron 7

Ligging van de provincie Andalusië in Spanje

■ bron 8

Drie vormen van bodemgebruik in Spanje

foto 1

foto 2

foto 3

Bekijk bron 7 en bron 8.

Vraag 7 Welk type bodemgebruik komt het meest voor in Andalusië?

Kies de juiste foto. (1 punt)

A foto 1

B foto 2

C foto 3

■ bron 9

Tekst met keuzemogelijkheden

In het zuiden van Spanje ligt de provincie Andalusië. Deze provincie is de grootste landbouwproducent van Spanje. Andalusië is geschikt voor tuinbouw doordat het een ...**1**... (droog / vorstvrij) klimaat heeft. Andalusië produceert vooral ...**2**... (groente en fruit / sojabonen en graan).

Lees bron 9.

In bron 9 staat achter de cijfers 1 en 2 een keuzemogelijkheid.

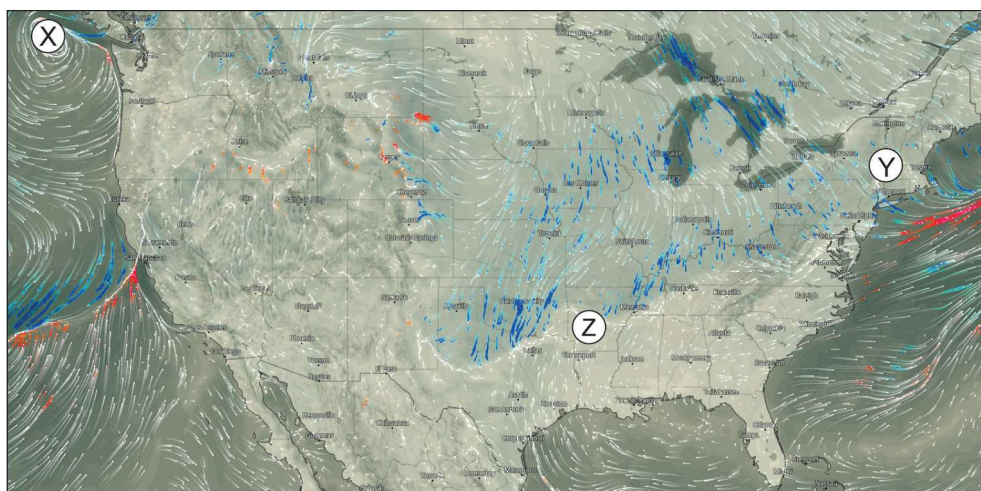
- Vraag **8** **Neem de cijfers 1 en 2 uit bron 9 over op het antwoordblad en zet de juiste keuze erachter. (1 punt)**

De boeren in Andalusië gaan zuinig om met de beschikbare hoeveelheid zoetwater. Een van de bronnen van zoetwater is neerslag.

- Vraag **9** **Noem nog een bron van zoetwater voor de landbouw in Andalusië. (1 punt)**

■ bron 10

Windkaart van de Verenigde Staten op 2 februari 2025

Legenda:

→ windrichting

relatief koude wind

relatief warme wind

Bekijk bron 10.

Naar aanleiding van bron 10 worden drie uitspraken gedaan.

Uitspraak 1: bij X ligt een hogedrukgebied.

Uitspraak 2: bij Y is het relatief koud, maar wel droog.

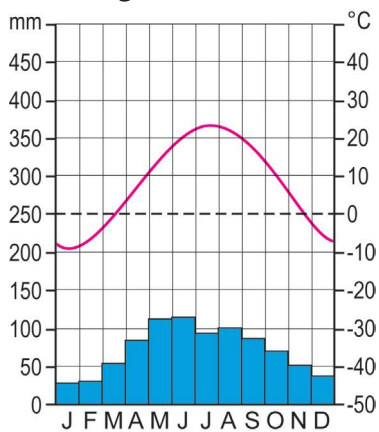
Uitspraak 3: bij Z ontstaat stuwingsneerslag.

- Vraag **10** **Neem de cijfers 1, 2 en 3 van de uitspraken over op het antwoordblad en zet erachter of de uitspraak juist of onjuist is. (2 punten)**

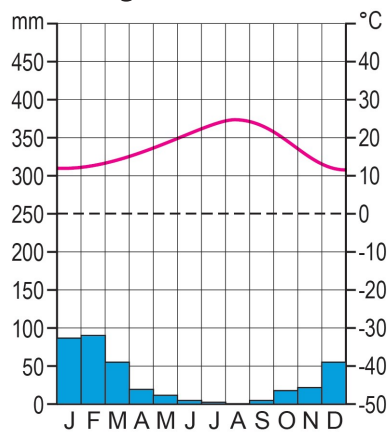
bron 11

Drie klimaatgrafieken van plaatsen in de Verenigde Staten

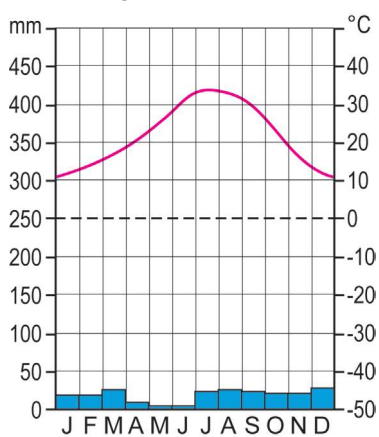
klimaatgrafiek 1

klimaatgrafiek 2

klimaatgrafiek 3

bron 12

De steden Minneapolis, Los Angeles en Phoenix in de Verenigde Staten

Bekijk bron 11 en bron 12.

Vraag **11** Waar staan de plaatsen juist bij de klimaatgrafieken? (1 punt)

	klimaatgrafiek 1	klimaatgrafiek 2	klimaatgrafiek 3
A	Los Angeles	Minneapolis	Phoenix
B	Los Angeles	Phoenix	Minneapolis
C	Minneapolis	Los Angeles	Phoenix
D	Minneapolis	Phoenix	Los Angeles
E	Phoenix	Los Angeles	Minneapolis
F	Phoenix	Minneapolis	Los Angeles

■ bron 13

Mais in de Verenigde Staten

In de Soybean-Cornbelt zijn de omstandigheden ideaal voor de groei van mais. De bodem is vruchtbaar en de akkers zijn groot vanwege het relatief vlakke landschap. Tijdens het groeiseizoen zorgen hete dagen, warme nachten en voldoende neerslag voor een grote oogst.

Lees bron 13.

Om mais goed te laten groeien moet de neerslagintensiteit laag zijn.

Vraag **12** Geef aan waardoor mais het beste groeit bij een lage neerslagintensiteit. (1 punt)

■ bron 14

Melkveebedrijf gebruikt een 'biovergister'

Op het Amerikaanse melkveebedrijf Fair Oaks Farm wordt dagelijks alle koeienmest verzameld in een biovergister. De biovergister zet koeienmest om in biogas en elektriciteit. Met de koeienmest worden huishoudens voorzien van duurzame elektriciteit en kunnen vrachtwagens rijden op biogas.

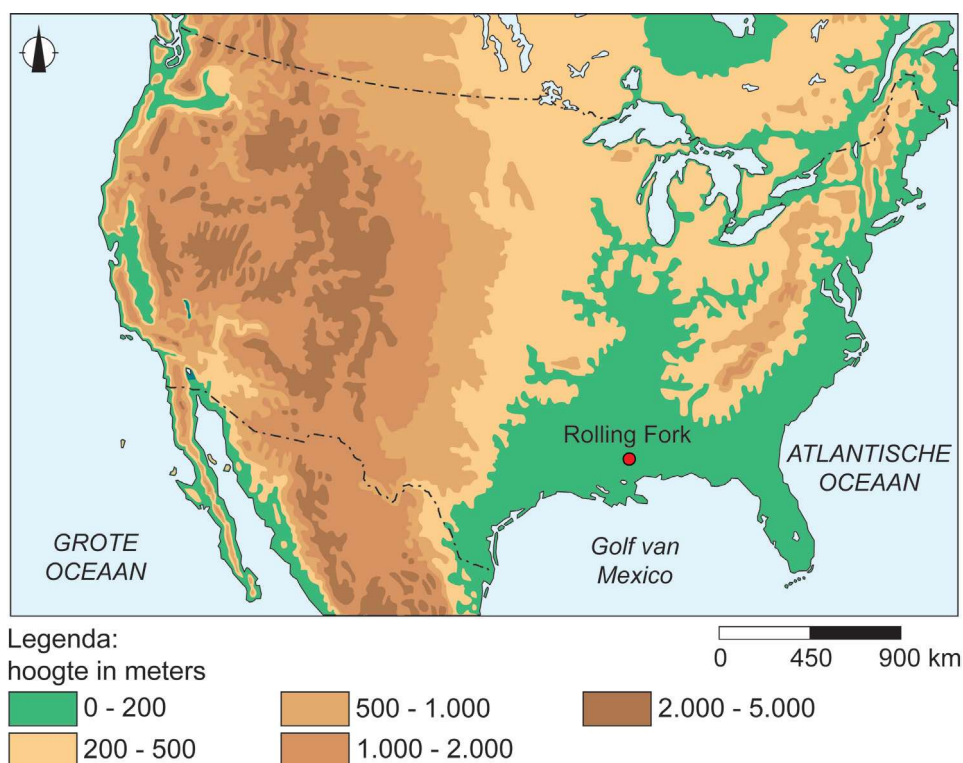
Lees bron 14.

Met behulp van koeienmest wordt op Fair Oaks Farm duurzame elektriciteit en biogas opgewekt. Klimaatwetenschappers moedigen het gebruik van een biovergister aan.

Vraag 13 Geef een reden waarom de klimaatwetenschappers het gebruik van biovergisters aanmoedigen. (1 punt)

■ bron 15

Hoogtekaart van de Verenigde Staten

Bekijk bron 15.

In de nacht van 24 op 25 maart 2023 werd de plaats Rolling Fork in de Amerikaanse staat Mississippi getroffen door een tornado. In het vlakke landschap rondom Rolling Fork ontstaan vaker tornado's.

Vraag **14** Geef aan waardoor het vlakke landschap rondom Rolling Fork bijdraagt aan het ontstaan van tornado's. (1 punt)

■ bron 16

Woonwagens in Rolling Fork

Een deel van de plaats Rolling Fork bestaat uit woonwagens. Woonwagens zijn van een ander materiaal gemaakt dan vaste woonhuizen. Ze bestaan vaak uit licht materiaal zodat ze makkelijk te verplaatsen zijn. Tijdens een tornado is een woonwagen onveiliger dan een vast woonhuis.

een woonwagen

Bekijk en lees bron 16.

Bewoners van woonwagens in Rolling Fork kunnen als voorzorgsmaatregel tegen tornado's de woonwagen vastzetten.

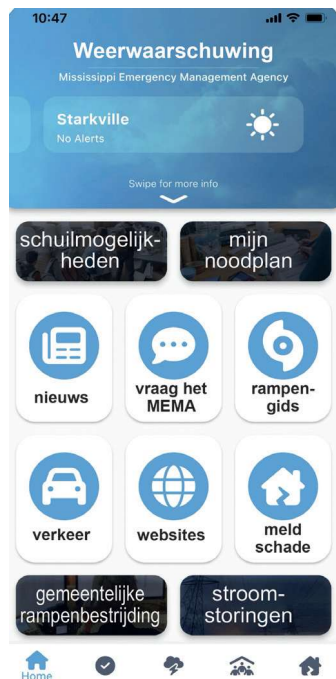
Vraag **15** Noem een voorzorgsmaatregel die woonwagenbewoners gezamenlijk kunnen nemen waardoor ze veiliger zijn tijdens een tornado. (1 punt)

■ bron 17

De weeralarm-app

De MEMA ('Mississippi emergency management agency') is de organisatie in de Amerikaanse staat Mississippi die de bevolking waarschuwt voor extreem weer. Dat doen ze op verschillende manieren, bijvoorbeeld met een app op de telefoon.

startscherm van de app

Bekijk en lees bron 17.

Vraag **16** Geef een reden waarom de app de risicoperceptie van bewoners van Mississippi beïnvloedt. (1 punt)